

Milik Amej: Ta eo Kwoj Aikuj Jella Mōkta jen Am Daak e

Quadarius Whitson, MS, RDN, LDN
 Rijerbal in Bürokraam eo, Oñ & Kōjbarok Mōñā - Baamle & Riwia Science ko

Jennifer Acuff, Ph.D.
 Rikaki, Katak ko ikkijen Mōñā & Bobrae Dipaatmen eo an Science in Mōñā

Kristin Higgins, MS
 Bürokraam Rijerbal, Jikin Jerbal e Kakien ko an Loblej

Yogurt, jiji, im milik ej jöt ian men ko rej jerbal aolep raan ñan eloñ armej in Amedka. Bóq in Kwalok kin Mōñā ñan Armej in Amedka – juon jeet in rojāñ ko rej pedped ion-science ñan mōñā ki mōñā ko remman ñan ājmour – ekoba mōñā ko ewōr milik ie ilo juon waween moñā eo eman joñan. Ilo eloñ state ko, mōñā ko ewōr milik ie ej aikuj in rōreo, juon jerbal eo ej kamenen milik ñan man kij ko rekajur mōkta jen an tobar jikin wia ko. Botaab, oktak ko rej kab kōmman ilo Arkansas kien emōj an jelöt wia kake milik amej (ejañin rōreo).

Milik Amej: Lōmnak ko Mōkta Lak, Kio, im ilo Jukjukin Pād

Industrial Revolution eaar jelöt mour ko an eloñ armej ilo Amedka, jinoe juon ien emaküt eo elap jen jikin ko retolak jen taun ñan kiaptol ko bwe ren kabbok jerbal, kon ilo jañan, im kakōmanman lak waween mour. Ilo an Armej in Amedka emaküt jen mour ilo jikin ko rettolak jen taun ñan kiaptol ko, joñan milik ko aer ekar jinoe jab eman jen wōt jekjek ko rejjab rōreo im jabwe aijbóq. Milik eaar etal ñan jikin ko rettolak, kōmman bwe en laplok joñan molo ak menen ñan ien ko raitok. Ilo aer kile oktak kein, rijerbal ro an public health rekar kwalok kin joñan kōjbarok eo an joñan milik ko, eo eaar erōm juon abnōnō an loblej, ej kōnōnō kake ilo eloñ jikin ko im, koba ilo jerbal ko an kien. Kōmman bwe en rōreo milik ej juon abnōnō eo ñan jimor kien im public health iumwin elaplok jen bukwi yiñō.

Ilo 1914, kiaptol ko rekar jinoe kōmman kakien in kwalok ke milik ko rej aikuj rōreo. Ilo 1920 ko, federal kien eo eaar kwalok kin Standard Milk Ordinance, ej lelok ñan taun im state melele ko kin waween kōjbarok miliki im joñan eman in.

Ear jab ñan 1987 ke U.S. Food and Drug Administration (FDA, Opiij eo ej Bōk Eddoin Mōñā im Wūno ko Rekajur) eaar kwalok bwe ej aikuj rōreo aolep milik ko rej wia kake ilo lain ko an state ilo Kilaaj "A" Pasteurized Milk Ordinance (PMO). Jen ien eo eaar jinoe PMO, eloñ kumi ko emōj aer jolok aikuj eo ikijen rōreo, kwalok kin ta ko remman ñan ājmour jen milik amej (ko ejelok kein kamool jen science), jipañ ñan jikin kallib ko rej kōmman milik, im jimwe ko an juon māke armej.

*Arkansas ej
 Kambōōj eo Ad*

Loelak webjait eo ad ilo:
<https://www.uaex.uada.edu>

Ej pād wōt ilo an mo iumwin federal kien ñan wia kake milik amej ko rej pād ilo pakij ñan wia kake ilo line ko an state (wia kake ilowaan state). Jokdoon, kajojo state ewōr an māke kien ikkijen wia kake milik amej ilowaan tōrerein state (intrastate), ippān an jöt state kotlak wia kake.

Ilo Arkansas, state kien ñan jidik wōt ien ej kotlak joñan wia kake milik ko rej kōmman jen koot im ejañin rōreo. Innem, ilo 2013, Arkansas eaar paaj e Act 1209 ñan kotlak an jikin kallib ko wia kake milik amej ko rej kōmman jen kau ñan an armej kōerbale. Ilo 2025, Arkansas ear kalaplok wōt kien eo ilo Act 698, eo ej kotlak wia kake milik amej ko rej kōmman jen koot im kau ilo mwon wia kein mōñā ko remman ñan ājmour ekoba ñan maküt ko an ro ewōr aer jikin kallib im kaiju jen rikallib eo ej jerbal e milik ko. Kien kāäl eo ejjab kwalok melelein "natural food store (mwon wia in mōñā ko remman ñan ājmour)."

Lale: Emō wia kake milik amej. Milik armej emaroñ wia iumwin kien in emaroñ jab jerbal ilo mōñā ko renij wia kake. Act 698 eaar jinoe jerbal ilo Eprōl 2025.

Ta eo Act 698 ej Kwalok Kake?

Kien in ej kōmman oktak ñan § 20-59-248 im:

- Kwalok mōñā ko rej kōmman jen milik ilo jukjukin pād eo āinwot whole milik eo eaar kōmman ilo juon Arkansas jikin kallib.
- Kwalok ke milik amej ej koot milik, jiip milik, im whole milk ejañin rōreo.
- Kwalok ke mōñā ko rej kōmman jen milik amej āinwot milik amej, kudiim amej āinwot juon men eo ej kōmman botta, bottamilik, cottage jiip, kefir, yogurt, colostrum, im mōñā ko jöt rej kōerbale milik amej ñan kōmman.
- Kwalok ke whole milik ewōr diktata 3.25% botta kuriij im 8.25% men ko rebin.
- Kotlak wia kake milik amej im mōñā ko rej kōmman jen milik amej ilo jikin kallib eo milik eo ej kōmman ie, ilo juon maküt an ro ewōr aer jikin kallib, ilo juon mwon wia eo ej wia kake mōñā ko remman ñan ājmour, a kilo aer boklok jen jikin kallib eo milik eo ej kōmman ie.
- Ej kotlak kadeelel kin milik amej, mōñā ko rej kōmman jen milik amej, im whole milik eo ejañin de rōreo, lelok jen armej eo ej wia kake.
 - Pooj juon Jain 18 inij jen 24 inij, kwalok jeje kilep, im alikkar in etan im atōrej eo an jikin kallib eo ippān waween tobar armej eo wia kake.
 - Juon kōmelele eo ej kwalok ke milik eo ej wia kake ñan an juon armej māke kōerbale im ejjab ñan an juon bar wia kake ej

milik amej eo ekāäl im EJAÑIN de rōreo, State eo an Arkansas ejañin etaale jikin kallib eo im milik eo ej wia kake jen jikin kallib eo, im bwe jikin wia kake eo ej bōk aolep eddo in nañinmej ko remaroñ walok jen kōerbale milik eo.

- Juon labōl kin etan im atōrej eo an jikin kallib eo, ekoba ippān kōmelele eo, aikuj in pād ilo juon bato ak pakij.
- Rikallib ro rej wia kake kāäl, whole, jañin rōreo milik rej aikuj in kotlak an riwia ro lale kau im jikin kau ko ñe rej kajjitōk.
- Kobalak ippān labōl ko rej aikuj im Jain ko emōj aer pooj, ñe kwoj wia kake men ko ewōr milik amej ie ijelakin jikin kallib eo, ri wia kake eo aikuj bar pooj juon keeañ in kwalok ke milik eo ejañin de rōreo im emaroñ wōr kij ko rekauwōtata im maroñ kōmman nañinmej elap. Men eo ej kōmman jen milik amej aikuj wonmaanlok ilo an aijbook ak pād ion aij im pād wōt ilo 40 degrees Fahrenheit ak lalin mokta jen wia kake ñan riwia eo. Armej eo ej wia aikuj Jain juon kile in kau-wōtata, kile ke rej bōk aolep eddo ñan nañinmej ko emaroñ walok elikin kōerbale men ko rej kōmman jen milik amej.

Arkansas Department of Health (Rā eo an Ājmour) ejjab teej milik amej ñan jöt kain nañinmej ko, ej bar kōmman ñan milik ko jen Kilaaj "A" milik ko ilo Arkansas. Ājmour eo an menin mour eo ejjab etaale ak teej jen Arkansas Livestock and Poultry Commission (Kamijen eo ej Bōk Eddoin Jerbal ko ikijen Menin Mour im Bao).

Milik Amej: Etke Jöt Armej Rej Kelet

Kein Kairuj ñan Mōñā ki Mōñā ko rej Kōmman jen Milik Amej	Etke Jöt Rej Kelet Milik Amej	Ta eo Ñan Kememej
Ön	Armej remaroñ tōmak ke milik amej elaplok ôn ie, lōmnak ke an rōreo emaroñ jolok ta ko remman ñan ājmour āinwot probiotics, protein, vitamin, im mineral ko.	Katak ilo torrein ej kwalok ke ejelok oktak ko rellap ilo joñan ôn ko ilowaan milik ko emōj aer rōreo ak jab. Milik im aolep men ko rej kōmman jen milik ewōr carbohydrate, protein, vitamin D, calcium, phosphorus, vitamin B12, potassium, riboflavin, vitamin A, selenium, zinc, im iodine. Joñan kobban kuri ilo milik im men ko rej kōmman jen milik ej oktak pedped ion men eo emōkelet e.
Näm	Jöt armej rej loe ke elaplok kudiim ilo milik amej ko im elaplok nâm jen milik rōreo, ilo an ro jöt loe ke ejelok oktak ko.	Nâm ej pedped ion juon māke im bar maroñ bōk jen kij ko an juon armej, manit, ājmour, kolmenlokjen, tōl ñan oktak in lōmnak ko ikijen milik rōreo ak jab. Ekkā an laplok kuriij ilo milik amej, im kōmman bwe en laplok kudiim ke ekkā ñan ro rej konan.
Ājmour	Armej rej tōmak ke milik amej ej letok jipañ in ājmour ko āinwot an eman lak waween am mōñā, kajur lak enbwin, ak eman lak an deloñ ôn. Kein kamool ko ilo science rejjab jipañ kin kleim kein.	Jikin jerbal ko an public health, ekoba CDC im FDA, rej kōkōl ke milik amej emaroñ wōr kij ko rekauwōtata ie āinwot E. coli, Salmonella, im Listeria, eo emaroñ kōmman nañinmej ko rellap, elaptata ilo armej ro remojo enbwinnier.
Natural (Ejelok Jabdewōt ej Bar Koba le)" Jekjek	Jöt riwia rej konan milik amej kinke rej loe an laplok an ejelok men eo ej bar pā die, ediklok an lain ippān aōrok in mōñā ko remman ñan ājmour im katak in kallib ko.	Lōmnak kin ta eo ej "natural" emaroñ oktak, im ejjab melelein juon men elaplok an bobrae ak eman lak ñan ājmour.
Jippañ Jikin Kallib ko rej Kōmman Milik	Eloñ armej rej kelet milik amej ñan jipañ jikin kallib ko rej kōmman milik ilo jukjukin pād ko aer, kakajur jukjukin pād, im kōmman leke ikotaan riwia im rikōmman.	Ilo ad jipañ jikin kallib ko ilo jukjukin pād aōrok ñan eloñ riwia ro, jekjek in kōjbarok ñan milik amej remaroñ oktak ilo an lap kotaan ro rej kōmman. Juon nañinmej eo ilo juon jikin kallib ilo jukjukin pād eo am emaroñ kōmman bwe en wōr jemlok ko rejerata. Waween ko jöt ñan jipañ rikallib ro rej kōmman milik ilo jukjukin pād ekoba wia eloñ mōñā ko rej wia kake.

Ta Kauwōtata ko ilo Daak Milik Amej?

Mōnā men ko rej kōmman jen milik amej, ekoba milik amej, emaroñ kōmman kauwōtata in ājmour ko rellap. Ilo an oktag jen milik rōreo, milik amej ejañin komat ñan jolok kij ko rekauwōtata. Keij kein, āinwot E. coli, Salmonella enterica (ekoba typhoidal im non-typhoidal strains), Listeria monocytogenes, and Campylobacter spp., remaroñ kōmman nañinmej ko rellap ilo armej. Kakolle ko emaroñ koba metak lojje, emmōj, wōtōdtōd, im piba. Nañinmej ko jöt, āinwot an bojrak an deka in jibke jerbal, mej lojje, meningitis, Guillain-Barre syndrome, im nañinmej ko jöt rellap, remaroñ bar walok. Ñan jöt armej, āinwot ajiri ro, rütto, ro rej bōrōro, im ro emojno enbwinnier, kauwōtata eo elaplok wōt, āinwot ke kumi kein elaplok aer mojno ñan nañinmej ko rellap.

Jokdoon ñe milik amej ej itok jen juon jikin kallib erreo, emaroñ wōr kij ko ie. Kij emaroñ walok ilo milik in kau, eo ej pād ilowaan menin mour eo mōkta jen an bōk milik jen e, ilo kein milik eo, ak ilo jikin kakwon im waween itotak. Ilo an jöt tōmak ke milik amej eman lak ñan ājmour ak elaplok an bobrae kinke ejelok bar men ie, doulul ko elap jella ko aer āinwot Centers fo Disease Control and Prevention (CDC, Jikin Kantürol Nañinmej im Bobrae), FDA, im ro rej katak kin kōjbarok in mōñā rej kwalok ke eman milik rōreo.

Ak Ñe Inij Kelet in Wia Milik Amej?

Ñe kowj kelet in wia milik amej, kwoj aikuj in jella kin kauwōtata in ājmour ko remaroñ walok im bōk buñtoñ ko ñan kadiklok. Lale bwe jikin kallib ak jerbal eo ej loore kien in kōjbarok ko, ekoba jerbal in kōmman milik ko rōreo im jimwe in waween aijbōq. Menin ej aikuj am loelak jikin kallib eo aolep ien ñan kamool ke rej kōmmame jerbal ko remman tata. Kobalak, ñe kwoj kelet in wia milik amej, lōmnak in kōmman bwe en rōreo ilo mweo imōm ilo am kōjerbale microwave eo am ak jitoob. Botaab, jella ke waween kōmman bwe en rōreo-ilo kabijuknen ejjab eman an jerbal ak kajur āinwot waween ko ilo jikin jerbal ko rellap, eo emaroñ jemlok ilo an diklok an eman.

Ñe kwoj wia milik amej, wia jen juon jikin eo kwoj leke, im eman ej kwalok waj melele ko rej alikkar kin waween kōjerbale milik im kakwon. Aōrok in bar liküt milik eo ilo aijbōq aolep ien ñan kadiklok an loñ kij ie. Ñe kwoj kelet in daak milik eo ejañin rōreo, lōmnak in konnaan ippān jikin takto eo am, elaptata ñe kwe ak jabdewōt amej ilo mweo imōm ej mottan juon kumi eo emojno. Jikin takto eo am emaroñ bar jipañ lale ta ko remman remaroñ walok im kauwōtata ko ñan kōmmame juon kelet pedped ion aikuj ko am rejenolok.

Melele ko

Ekkāt ej jerbal eo elaptata ilo Arkansas. Kallib elap an aōrok ñan state eo. Rikallib ro ad rej mottad im rej jokwe ilo jikin ko repāake koj.

Milik amej ej juon unin kenono eo elap konnaan kake, ilo an jöt tōmak elaplok ñan ie im eman lak ñan ājmour jen milik rōreo. Botaab, ro elap aer jella kin ājmour rej kwalok ke emaroñ wōr kij kauwōtata ilo milik amej im ej kōmman kauwōtata ko rellap, elaptata ñan jikin ko

Waween	Buñtoñ ko
Microwave 	<ol style="list-style-type: none">Liküt milik ilo juon kōntenor eo kwomaroñ microwave kake.Liküt joñan menen ñan 161°F iumwin 15 jekkon ilo am kōjerbale juon kein lale joñan bwil ak menen.Ilok e milik eo juon ak ruo alen ilo ien menen eo bwe en joñan wōt juon joñan bwil in aolepen.Liküt paan in milik bwil eo ilowaan juon kōntenor in aiboj molo. Dāpij an molo dān eo ilo am etet aij.Wonmaanlok ilo am iiok e milik eo ñan ñe emolo, innem kakwon ilowaan aijbōq eo.
Loon jitoob 	<ol style="list-style-type: none">Liküt dān ilo lalin paan eo im kottar an boel.Lütok milik amej eo ñan paan eo loñ. Kamenen ion dān eo ej boel, beddo poktak e.Kōjerbale juon kein lale joñan bwil ñan kalikkar ñe joñan bwil eo enj tobar 161°F, im liküt wōt ie iumwin 15 jekkon.Liküt paan in milik bwil eo ilowaan juon kōntenor in aiboj molo. Dāpij an molo dān eo ilo am etet aij.Wonmaanlok ilo am poktak e milik eo emolo, innem aijbōq e.

Melele ko rej Itok Jen: OSU Būrokraam in Ekatak kilen Kōjbarok Mōñā

remojno. Ñe riwia ro rej kelet in milik amej, rej aikuj in jella kin jöt ian kauwōtata ko emaroñ diklok ilo aer wia jen jikin ko emman aer jerbal, kakwon mōñā ilo an jimwe ilowaan aijbōq im, im kōmman bwe ren rōreo ilo kabijuknen. Jipañ Arkansas rikallib ro im kōjbarok baamle eo am jen aer ion jorrāñ jen kij rej jimor aōrok.

Jouj im bōk ien ñan jellā kajeen rijerbal in jikin kallib eo am im kōnōñ kin waween jipañ er. Etal ñan maküt in wia kake ak rikallib ilo jukjukin pād eo am im kōmmame juon jemjera ippān ro rej wia kake. Kōmman am māke jemjera ippān rikallib eo ej kōmman milik ilo jukjukin pā deo am ej juon waween eo eman ñan ekatak kin jerbal ko aer, abañ ko, im waween ad riwia ro maroñ jipañ im koba ippeir.

Eliktata, kelet eo ñan kōjerbale milik amej ej aikuj in kōmman ilo an juon lukkun lōmnak kake, lale joñan kauwōtata ko rellap im kōmmame juon kelet eo ejimwe ñan eok im baamle eo am.

Jikin Bōk Jipañ ko

Doulul in Ājmour ilo Amedka (2024, December). *Milik amej: Kajjítok ko emaroñ wōr an rinañinmej im waween uwaak.* <https://www.ama-assn.org/delivering-care-public-health/raw-milk-questions-patients-may-have-and-how-answer#>

Arkansas Act 698 jen 2025. Juon kien ñan uköt kakien ko ikkijen wia kake milik amej; ñan kotlak wia kake milik amej im men ko rej kōmman jen milik amej ilo jikin ko ijelakin jikin kallib ijo milik amej ak men eo ej kōmman jen milik amej ear kōmman ie; im ñan kwalok ke ej juon ien idíñ. <https://arkleg.state.ar.us/BillsDetail?id=SB464&ddBi=enniumSession=2025%2F2025R>

Jikin Kantürol Nañinmej im Bobrae. (2025, January). *Milik amej.* <https://www.cdc.gov/food-safety/foods/raw-milk.html>

Waween Mōñā ñan Armej in Amedka. (2020, December). *Dietary guidelines for Americans, 2020-2025*. Bōk jen <https://www.dietaryguidelines.gov/>

Opiij eo ej Lale Jerbal ko ikkijen Mōñā im Uno ko Rekajur. (2024, March). *Milik amej: Kauwōtata in kōjerbale milik amej*. Bōk jen <https://www.fda.gov/food-buy-store-serve-safe-food/raw-milk-misconceptions-and-danger-raw-milk-consumption>

Gibson, K., Higgins, K., Pittman, H., & Rumley, R. (2013, August). *Kallimur im Kauwōtata in Milik Amej ilo Arkansas - Etaale Arkansas' Kakien eo Ekāāl kin Milik Amej*. Jikin Kōmman Kien ilo University of Arkansas Doului in Ekkat. FSPPC120PD813N.

Loma Linda University Ājmour. (2024, August). *Milik amej – unin an rimalötlöt kwalok am jab daak e*. Bōk jen <https://news.llu.edu/health-wellness/raw-milk-%C2%AD%E2%80%93-why-experts-say-you-shouldnt-drink-it>

Marler Clark. (a.n.d.). *Milik amej: Bwebwenato ko rejjab mol im kein kamool*. <https://marlerclark.com/pdfs/raw-milk-jeh.pdf>

Kaunjel eo ej Lolorjake Jerbal ko ikkijen Milik. (2022, April). *Ta in milik amej?* Bōk jen <https://ndc.ie/accordion/what-is-raw-milk/>

Ohio State University im Laplok. (2024, May). *Kōjbarok Mōñā: Kareo Milik Amej ñan an maroñ Jerbal ilo Kabijuknen*. Bōk jen <https://ohioline.osu.edu/factsheet/hyg-5817>

Milik Amej Jikin Jerbal. (n.d.) *Kake milik amej*. Bōk jen <https://www.rawmilkinstitute.org/about-raw-milk>